

فلسفه دین اولویت فلسفه‌های مضاف در ایران/ مرحوم طباطبایی و شهید مطهری پیشگامان فلسفه مضاف

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه گفت: از جمله فلسفه‌های مضاف فلسفه دین به خصوص در شعبه فلسفه سیاست و فلسفه حقوق بسیار برای کشور ما مهم و در اولویت هستند.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه گفت: از جمله فلسفه‌های مضاف فلسفه دین به خصوص در شعبه فلسفه سیاست و فلسفه حقوق بسیار برای کشور ما مهم و در اولویت هستند.

آیت الله محسن غرویان، استاد حوزه و دانشگاه، در مورد پیشینه پرداختن به فلسفه‌های مضاف در ایران به خبرنگار مهر گفت: فلسفه‌های مضاف خیلی پیشینه دراز مدتی در ایران ندارند البته بحث‌هایی از فلسفه‌های مضاف به طور پراکنده در آثار حکما و علما و برخی از اصولیین ما دیده می‌شود ولی به صورت یک دانش مدون که امروزه در دنیا مطرح است چندان پیشینه‌ای ندارند.

وی ادامه داد: درواقع می‌توان گفت فلسفه‌های مضاف یکی از محصولات فلسفی مغرب زمین به شکل مدون است. مثلاً فلسفه جامعه‌شناسی، فلسفه روانشناسی، فلسفه حقوق و... به شکل مدون در غرب مطرح شد اما کم‌کم، می‌شود گفت در این 60 سال اخیر وارد کشور ما شد و فیلسوفانی مانند علامه طباطبایی و شاگردان وی مانند مرحوم مطهری به این مباحث پرداختند و شروع فلسفه‌های مضاف در ایران از فلسفه اخلاق بود که علامه طباطبایی و مرحوم مطهری این بحث‌ها را شروع کردند و بعد دیگران آن را پی گرفتند. لذا فلسفه‌های مضاف در ایران خیلی سابقه دراز مدتی به شکل مدون ندارند ولی همانطور که گفتم بحث‌های حسن و قبح عقلی و مستقالات عقلی و امثال اینها در کتابهای اصولیین و علمای حوزه یافت می‌شود ولی به شکل مدون نبوده است.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه در مورد ضرورت پرداختن به فلسفه‌های مضاف در ایران نیز گفت: فلسفه بیشتر به چرایی امور می‌پردازد وقتی فلسفه‌های مضاف مطرح می‌شود یعنی این کلمه فلسفه را به یکی از علوم یا دانش‌ها اضافه می‌کنیم مثلاً جامعه‌شناسی، اخلاق، روانشناسی، سیاست، حقوق، آن وقت معنایش این می‌شود که فلسفه حقوق چرایی حقوق را توضیح می‌دهد اینک حق چیست چرا انسان حق دارد انسان چه حقوقی دارد چرا انسان بر طبیعت حق دارد یا برعکس و امثال اینها. بیشتر محور فلسفه‌های مضاف پاسخ به این چرایی‌هاست.

این استاد حوزه و دانشگاه عنوان کرد: نکته دیگر متد عقلی است یعنی در فلسفه‌های مضاف روش، روش عقلی است. یعنی باید با عقل به آنها پاسخ داد نمی‌توانیم بر نقل تکیه کنیم. مگر اینکه نقلیات باز محتوای عقل را تبیین و توضیح دهد آن وقت است که از نقلیات هم استفاده می‌کنیم. ضرورت پرداختن به فلسفه‌های مضاف از آن جهتی است که انسان در این عالم که زندگی می‌کند با این علوم و دانش‌ها کاملاً سرو کار دارد با روانشناسی، جامعه‌شناسی، حقوق، خود فلسفه، منطق، اقتصاد، سیاست و... انسان بدون این دانش‌ها نمی‌تواند زندگی بکند. فلسفه‌های مضاف چرایی‌های این قواعد و فرمول‌ها و دانش‌ها را توضیح می‌دهند.

وی ادامه داد: انسان هم یک موجود جستجوگر است می‌خواهد که چرایی این قواعد و مقررات و قوانین را بداند بنابراین آن حس جستجوگری و دانش‌طلبی او را وادار می‌کند که به این فلسفه‌های مضاف بپردازد تا به آن چرایی‌ها دست پیدا کند.

این استاد حوزه و دانشگاه در مورد اینکه از میان فلسفه‌های مضاف کدام یک برای مطالعه در ایران اولویت دارد هم تصریح کرد: فلسفه دین به خصوص در شعبه فلسفه سیاست و فلسفه حقوق بسیار برای کشور ما مهم و در اولویت هستند. فلسفه سیاست به این دلیل که ما انقلابی کردیم که یک تفکر سیاسی جدیدی را تحت عنوان ولایت فقیه و مردم‌سالاری دینی عرضه کردیم و مردم ما دوست دارند که فلسفه‌های این نظام سیاسی ولایت فقیه و مردم‌سالاری دینی را بدانند.

غرویان افزود: همچنین در کشور ما یکسری حقوق معلم و متعلم، زن و شوهر، کار و کارگر، کارگر و کارفرما حقوق پدر و فرزند و امثال اینها را جوانان ما بسیار دوست دارند بفهمند بنابراین فلسفه دین با زیر مجموعه فلسفه حقوق و فلسفه سیاست از اولویت‌های فلسفه‌های مضاف در ایران هستند.